

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh, Nicolae Craiu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019, declarat de inculpata

Hristian-Lapteva Anna XXX, născută la XXX, originară din XXX, domiciliată în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 25.03.2016 până la 14.02.2019;

Instanța de apel de la 13.08.2019 până la 15.10.2019;

Instanța de recurs de la 20.05.2020 până la 25.08.2020.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului ordinar în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 februarie 2019, Hristian-Lapteva Anna a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal, și condamnată în baza acestei Legi, prin aplicarea art. 364¹ alin. (8) din Codul de procedură penală și art. 79 Cod penal, la o pedeapsă sub formă de 5 (cinci) ani și 4 (patru) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domenii ce țin de plasarea în câmpul muncii a persoanelor pe un termen de 5 ani.

Acțiunile civile înaintate de avocatul Cibric Ruslan în interesele părților vătămate Borodachi Tatiana XXX și Borodachi Ludmila XXX, au fost admise parțial, și încasat de la Hristian-Lapteva Anna, în beneficiul lui Borodachi Tatiana XXX suma de 750 (șapte sute cincizeci) euro în contul reparării prejudiciului material cauzat prin infracțiune și de asemenea de încasat de la Hristian-Lapteva Anna în beneficiul lui Borodachi Ludmila XXX suma de 3 550 (trei mii zeci sute cincizeci) euro în contul reparării prejudiciului material cauzat prin infracțiune și suma de 2000 (două mii) lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunile civile înaintate de avocatul Cibric Ruslan în numele părților vătămate Borodachi Tatiana și Borodachi Ludmila au fost respinse, ca neîntemeiate.

Acțiunile civile ale lui Puiu Igor și Lebeda Mihail împotriva Hristian-Lapteva Anna privind repararea prejudiciului material au fost admise în principiu.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată în sensul enunțat, instanța de fond a constatat, că Hristian-Lapteva Anna, la 13.01.2014, aflându-se în preajma blocului locativ nr. X din str. XXX, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a lui Melnic Vladimir, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, creându-și imaginea falsă a unei persoane ce poate amplasa oficial persoane în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova, nedeținând în acest sens

împuternicirile respective, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la Melnic Vladimir XXX, bani în sumă de 3 250 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituia echivalentul sumei de 57 785 lei, după care, neavând intenții de a-și onora obligațiile asumate, a evitat orice întâlnire cu ultimul însușind astfel banii, fapt prin care lui Melnic Vladimir i-a fost cauzată o daună considerabilă în sumă de 57 785 lei.

Tot ea, în perioada cuprinsă între 31.01.2014 și 20.08.2014, aflându-se pe bd. XXX și str. XXX, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a lui Puiu Igor Gheorghe, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, creându-și imaginea falsă a unei persoane ce poate amplasa oficial persoane în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova, nedeținând în acest sens împuternicirile respective, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la Puiu Igor, bani în sumă de 1800 Euro, care conform tei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii, constituia echivalentul sumei e 32 808 lei, după care, neavând intenții de a-și onora obligațiile asumate, a evitat orice întâlnire cu ultimul, însușind astfel banii, iar prin această acțiune lui Puiu Igor a fost cauzată o daună considerabilă în sumă de 32 808 lei

Tot ea, în perioada cuprinsă între 15.01.2014 și 16.06.2014, aflându-se pe str. XXX și str. XXX, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor lor persoane, prin inducerea în eroare a Ludmillei Borodachi, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, creându-și imaginea falsă a unei persoane ce poate amplasa oficial persoane în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova, nedeținând în acest sens împuternicirile respective, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la Borodachi Ludmila, bani în sumă de 3 550 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituia echivalentul sumei de 66 140 lei, după care, fără a avea intenții de a-și onora obligațiile asumate, a evitat orice întâlnire cu ultima, însușind astfel banii, fapt care i-a cauzat Ludmillei Borodachi o daună considerabilă în sumă de 66 140 lei.

Tot ea, continuându-și activitatea infracțională, la data de 11.02.2014, aflându-se în preajma magazinului „Cristina” din str. Armenească, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a Tatianei Borodachi, prin prezentarea ca fiind adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, creându-și imaginea falsă a unei persoane ce poate amplasa oficial persoane în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova, nedeținând în acest sens împuternicirile respective, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la Borodachi Tatiana, bani în sumă de 750 Euro care, conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituia echivalentul sumei de 13 762 lei, după care, neavând intenția de a-și onora obligațiile asumate, a evitat orice întâlnire cu ultima, însușind astfel banii, ceea ce pentru Borodachi Tatiana a însemnat cauzarea unei daune considerabile în sumă de 13 762 lei.

Tot ea, continuându-și activitatea infracțională, în perioada cuprinsă între 11.02.2014 și 23.08.2014, aflându-se pe bd. XXX și bd. XXX, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a lui Lebeda Mihail, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, creându-și imaginea falsă a unei persoane ce poate amplasa oficial persoane în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova,

nedeținând în acest sens împuternicirile respective, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la Lebeda Mihail, bani în sumă de 1 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituie echivalentul sumei de 33 034 lei, după care, neavând intenții de a-și onora obligațiile asumate, a evitat orice întâlnire cu ultimul însușind astfel banii, prin care fapt lui Lebeda Mihail fiindu-i cauzată o daună considerabilă în sumă de 33 034 lei.

Tot ea, în perioada lunii aprilie și iulie 2015, aflându-se în preajma CC. "Unic" de pe bd. XXX, mun. Chișinău, împreună cu Rusu Elena, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a lui Brodețchi Artur, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la cet. Brodețchi Artur, bani în sumă de 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituie echivalentul sumei de 16 816 lei, iar pentru a părea convingătoare în intenții, cu atribuirea unui caracter legal acțiunilor sale, Hristian-Lapteva Anna a disimulat primirea banilor de la Brodețchi Artur prin întocmirea unei recipise din data de 07.04.2015, prin care a menționat primirea sumei de 600 Euro sub formă de împrumut, iar Rusu Elena o recipisă din data de 05.07.2018, în sumă de 200 Euro, fapt prin care lui Brodețchi Artur indu-i cauzată o daună considerabilă în sumă de 16 816 lei.

Tot ea, în luna mai a anului 2015, aflându-se în preajma CC. „Maraton” de pe str. XXX, mun. Chișinău, împreună cu Rusu Elena, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a Rodicăi Rogai, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere de prelucrare a peștelui din Norvegia, a dobândit de la cet. Rogai Rodica, bani în sumă de 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituia echivalentul sumei de 15 904 lei, iar pentru a părea convingătoare în intenții, cu atribuirea unui caracter legal acțiunilor sale, Hristian-Lapteva Anna a disimulat primirea banilor prin întocmirea unei recipise la data de 11.05.2015, fapt prin care pentru Rogai Rodica s-a cauzat o daună considerabilă în sumă de 15 904 lei.

Tot ea, în perioada lunii mai a anului 2015, aflându-se în preajma CC. "Unic" de pe bd. XXX, mun. Chișinău, împreună cu Rusu Elena, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a lui Soroceanu Dinu, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, creându-și imaginea falsă a unei persoane ce poate amplasa oficial persoane în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova, nedeținând în acest sens împuternicirile respective, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la cet. Soroceanu Dinu, bani în sumă de 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituie echivalentul sumei de 15 920 lei, după care neavând careva intenții de a-și onora obligațiile asumate, pentru a părea convingătoare în intenții, cu atribuirea unui caracter legal acțiunilor sale, Hristian-Lapteva Anna a disimulat primirea banilor prin întocmirea unui contract de împrumut autentificat notarial la notarul public Daniela Melnic, la data de 11.05.2015, prin care a menționat primirea banilor de la Soroceanu Dinu Nicolae sub formă de împrumut, iar lui Soroceanu Dinu fiindu-i cauzată o daună considerabilă în sumă de 15 920 lei.

Tot ea, în perioada lunii mai al anului 2015, aflându-se în preajma C.C., "Unic" de pe bd. XXX, mun. Chișinău, împreună cu Rusu Elena, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a lui Cașcaval Gheorghe, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, creându-și imaginea falsă a unei persoane ce poate amplasa oficial persoane în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova, nedeținând în acest sens împuternicirile respective, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la Cașcaval Gheorghe, bani în sumă de 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituie echivalentul sumei de 15 920 lei, după care neavând intenții de a-și onora obligațiile asumate a evitat orice întâlnire cu ultimul însușind astfel banii, fapt prin care lui Cașcaval Gheorghe i-a fost cauzată o daună considerabilă în sumă de 15 920 lei.

Tot ea, Hristian-Lapteva Anna, acționând cu aceiași intenție infracțională, în perioada lunii mai al anului 2015, aflându-se în preajma CC "Unic" de pe bd. XXX, mun. Chișinău, împreună cu Rusu Elena, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a dnei Dogari Svetlana, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, creându-și imaginea falsă a unei persoane ce poate amplasa oficial persoane în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova, nedeținând în acest sens împuternicirile respective, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la cet. Dogari Svetlana, bani în sumă de 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituie echivalentul sumei de 15 944 lei, iar pentru a părea convingătoare în intenții, p atribuirea unui caracter legal acțiunilor sale, Hristian-Lapteva Anna a disimulat primirea banilor de la Dogari Svetlana prin întocmirea unei recipise din data de 12.05.2015, prin care a menționat primirea banilor sub formă de împrumut, fapt prin care dnei Dogari Svetlana i-a fost cauzată o daună considerabilă în sumă de 15 944 lei.

Tot ea, continuându-și activitatea infracțională, la data de 16 mai 2015, aflându-se în preajma CC. „Unic,, de pe XXX, mun. Chișinău, împreună cu Rusu Elena, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare a lui cet. Coca Valentina, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, creându-și imaginea falsă a unei persoane ce poate amplasa oficial persoane în câmpul muncii peste hotarele Republicii Moldova, nedeținând în acest sens împuternicirile respective, sub pretextul încheierii unui contract de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit de la cet. Coca Valentina, bani în sumă de 800 Euro, care conform ratei de schimb a BNM, la momentul săvârșirii infracțiunii constituie echivalentul sumei de 16 200 lei, iar pentru a părea convingătoare în intenții, cu atribuirea unui caracter legal acțiunilor sale, Hristian- Lapteva Anna a disimulat primirea banilor de la Coca Valentina prin întocmirea unei recipise din data de 16.05.2015, prin care a menționat primirea banilor sub formă de împrumut, după care neavând intenții de a-și onora obligațiile asumate a evitat orice întâlnire cu ultima însușind astfel banii, prin care fapt cet. Coca Valentina fiindu-i cauzată o daună considerabilă în sumă de 16 200 lei.

În rezultatul acțiunilor sale ilegale și evitării ulterioare a răspunderii penale Hristian-Lapteva Anna prin intenție și acțiuni prelungite, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin inducerea în eroare și prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean, sub

pretextul încheierii unor contracte de muncă cu o întreprindere din Norvegia, a dobândit ilicit de la Melnic Vladimir, Puiu Igor, Borodachi Ludmila, Borodachi Tatiana, Lebeda Mihail, Rogai Rodica, Brodețchi Artur, Soroceanu Dinu, Cașcaval Gheorghe, Dogari Svetlana și Coca Valentina bani în sumă totală de 300 233 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Hristian-Lapteva Anna a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin.(5) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a mai multor persoane, cu prezentarea ca fiind adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic nul, determinată de comportamentul viclean al făptuitorului, fapt ce a produs daune în proporții deosebit de mari, infracțiune prevăzută la art. 190 alin. (5) Cod penal.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, au declarat apeluri, inculpata Hristian-Lapteva Anna și avocatul Pavel Savițchi în numele părților vătămate Melnic Vladimir și Lebăda Mihail.

În apelul său, inculpata Hristian-Lapteva Anna a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare deoarece la emiterea sentinței nu s-a dat apreciere greșelilor procesuale comise de către organul de urmărire penală, care au fost relevate în susținerile verbale prezentate în scris instanței de judecată. Necatînd la faptul că inculpata a scris cerere să fie examinată cauza în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța eronat a constatat faptul că inculpata recunoaște vinovăția sa și greșit le-a încadrat în conformitate cu prevederile art. 190 Cod penal, deoarece atît în cadrul urmăririi penale cît și în cadrul cercetării judecătorești nu s-a confirmat intenția inculpatei de a înșela persoanele, fapt care denotă lipsa laturii subiective a infracțiunii de escrocherie, fapt confirmat prin declarațiile părților vătămate și a martorilor audiați în cadrul urmăririi penale, care au comunicat că inițial au făcut cunoștință și au negociat condițiile și sumele de bani cu Elena Rusu care a și însușit în cele din urmă mijloacele bănești, la ce instanța de fond nu a dat nici o apreciere. Lipsa laturei subiective se mai confirmă și prin faptul că inculpata a făcut cu toate persoanele contracte de împrumut, lăsându-le copia buletinului de identitate. Mai mult ca atît, din materialele cauzei, se deduce o singură concluzie că Hristian-Lapteva Anna nu a avut intenția și nici scopul de a înșela persoanele date.

În apelul său, avocatul Pavel Savițchi în numele părții vătămate Melnic Vladimir a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a sentinței instanței de fond în partea respingerii acțiunilor civile înaintate de Melnic Vladimir și încasarea de la Hristian-Lapteva Anna în beneficiul lui Melnic Vladimir prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 3 250 Euro, suma de 160 lei cu titlul de cheltuieli suportate pentru eliberarea certificatelor medicale, precum și prejudiciul moral suportat. În susținerea apelului, sa invocat că referitor la acțiunea civilă înaintată de către Melnic Vladimir, instanța de judecată nu s-a expus, mai mult ca atît nu se face nici o trimitere la declarațiile părților vătămate care au fost audiate în cadrul ședințelor de judecată și s-au expus poziția asupra acțiunilor civile și asupra pedepsei care urmează a fi aplicate inculpatei. Partea vătămată Melnic Vladimir consideră că este victima unei infracțiuni și însăși acest fapt, îi acordă dreptul moral la despăgubirea suferințelor psihice pe care le-a suportat. Se consideră inoportună adresarea în ordine civilă pentru recuperarea prejudiciilor cauzate de Hristian-Lapteva Anna, deoarece la materialele dosarului penal au fost anexate toate probele necesare care confirmă prejudiciile și cheltuielile suportate de partea civilă Melnic Vladimir, iar inițierea unui proces civil pe marginea acestui caz implică iarăși cheltuieli.

În apelul său, avocatul Pavel Savițchi în numele părții vătămate Lebeda Mihail a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a sentinței instanței de fond în partea respingerii acțiunii civile înaintate de către Lebeda Mihail cu încasarea de la Hristian-Lapteva Anna în beneficiul acestuia a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în urnă de 1800 Euro, cheltuieli judiciare și prejudiciul moral suportat. În susținerea apelului, sa invocat că la pronunțarea sentinței, instanța de fond referitor la acțiunea civilă înaintată de către Lebeda Mihail s-a expus pentru a o admite în principiu, iar din cest considerent se menționează faptul că instanța de fond nu face nici o trimitere la declarațiile părților vătămate, care au fost audiate în cadrul ședințelor de judecată și s-au expus poziția asupra acțiunilor civile și asupra pedepsei care urmează a fi aplicate inculpatei. Totodată se consideră inoportună adresarea în ordine civilă pentru recuperarea prejudiciilor cauzate de Hristian-Lapteva Anna, deoarece la materialele dosarului penal au fost anexate toate probele necesare care confirm prejudiciile și cheltuielile suportate de partea civilă Lebeda Mihail, iar inițierea unui proces civil pe marginea acestui caz implică iarăși cheltuieli și face dificilă recuperarea mijloacelor bănești.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019, a fost admis în parte apelul inculpatei Hristian-Lapteva Anna și apelurile avocatului în numele părților vătămate Melnic Vladimir și Lebeda Mihail, casată parțial sentința Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 14.02.2019, privind-o pe Hristian-Lapteva Anna, doar în partea stabilirii pedepsei și acțiunii civile în privința părților vătămate Melnic Vladimir și Lebeda Mihail și pronunță în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Hristian-Lapteva Anna, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 79 alin. (1-3) Cod penal, a-i stabili o pedeapsă de 5 (cinci) ani și 2 (două) luni închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domenii ce țin de plasarea în câmpul muncii pe un termen de 5 (cinci) ani.

Termenul executării pedepsei de către Hristian-Lapteva Anna al calcula din momentul reținerii de către organele competente.

Admite acțiunea civilă și a încasa de la Hristian-Lapteva Anna în beneficiul părții vătămate Melnic Vladimir prejudiciul material în sumă de 3 250 (trei mii două sute cincizeci) Euro, prejudiciul moral în mărime de 3000 (trei mii) lei.

Admite acțiunea civilă și a încasa de la Hristian-Lapteva Anna în beneficiul părții vătămate Lebeda Mihail prejudiciul material în sumă de 1800 (una mie opt sute) Euro, prejudiciul moral în mărime de 3000 (trei mii) lei.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței, au fost menținute.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța de fond încadrând [just acțiunile inculpatei Hristian-Lapteva Anna în baza dispozițiilor art. 190 alin. (5) Cod penal, conform semnelor calificative: *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a mai multor persoane, cu prezentarea ca fiind adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii actului juridic nul, determinată de comportamentul viclean al făptuitorului, fapt ce a produs daune în proporții deosebit de mari.*

Cauza penală a fost examinată în instanța de fond în ordinea procedurii simplificate pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în baza art. 364¹ Cod procedură penală, or, până la începerea cercetării judecătorești în baza

cererii autentice și personale înaintate de către inculpată, fiind asistați de către avocat, cu asigurarea dreptului la apărare prin prezența apărătorului, a declarat personal prin înscris autentic că recunoaște vina integral, cunoaște probele acumulate la faza urmăririi penale, nu are careva obiecții asupra probelor, nu solicită prezentarea altor probe și a solicitat examinarea cauzei penale în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod procedură penală. În acest context prezintă relevanță interpretarea reținută la aplicarea prevederilor art. 64¹ Cod procedură penală, în situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364¹ Cod procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță".

Potrivit textului apelului înaintat, inculpata Hristian-Lapteva Anna și avocatul în numele acesteia este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei, dar nu este de acord și cu pedeapsa aplicată.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept, vinovăția inculpatei Hristian-Lapteva Anna care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, apreciind faptele săvârșite de aceștia, încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

În plus, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatei Hristian-Lapteva Anna, conform semnelor calificative: *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a mai multor persoane, cu prezentarea ca fiind adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii actului juridic nul, determinată de comportamentul viclean al făptuitorului, fapt ce a produs daune în proporții deosebit de mari.*

Cu referire la prevederile sus citate, urmează a fi remarcat că din probele administrate în cursul urmăririi penale rezultă că acestea sunt suficiente pentru a constata că faptele există, constituie infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, a fost săvârșită de inculpată și sunt de natură să permită stabilirea pedepsei, iar personalitatea inculpatei Hristian-Lapteva Anna susceptibilă de a fi supusă răspunderii penale.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *Cauza Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligația instanței să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinat chestiunile esențiale supusă atenției sale.

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel consideră dovedită cu certitudine vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate.

Necătând la faptul că inculpata în instanța de apel nu a recunoscut vina în cele incriminate, culpa acesteia în comiterea infracțiunii incriminate este dovedită și prin următoarele probe, administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate de către instanța de fond, verificate prin citire în apel și anume prin:

Declarațiile părților vătămate Melnic Vladimir (f.d.35-36 Vol.I); Borodachi Ludmila (f.d. 101-102 Voi I); Borodachi Tatiana (f.d. 106-106 verso); Puiu Igor (f.d. 110-111 Vol. I); Lebeda Mihail (f.d. 139-140 Vol.I); Rogai Rodica (f.d. 22-23 Vol.II); Brodețchi Artur (f.d.86-87 Vol.II); Soroceanu Dinu (f.d.91-92 Vol. II); Cașcaval Gheorghe (f.d.97-97 verso Vol.II); Coca Valentina (f.d. 128-128 verso, Vol.II); Dogari Svetlana (f.d. 133-133 verso, Vol. II); Rogai Tatiana (f.d.27 Vol. II); declarațiile martorilor Brodețcaia Angela (f.d. 104-105 Vol.II); Soroceanu Elena (f.d. 105-105 verso, Vol.II); Ostrov Adela (f.d. 135 Vol.II), precum și:

- Conținutul procesului-verbal de ridicare din 12 ianuarie 2015, potrivit căruia de la Melnic Vladimir Ivan a fost ridicat un contract cu privire la angajarea la muncă în Norvegia pe o filă, copia recipisei din 17.03.2014, copia recipisei din 11.02.2014, copia recipisei din 16.06.2014, copia recipisei din 15.01.2014 (f.d. 19-19 verso Vol. I);

- Conținutul documentului, un contract cu privire la angajarea la muncă în Norvegia pe o filă, copia recipisei din 17.03.2014, copia recipisei din 11.02.2014, copia recipisei din 16.06.2014, copia recipisei din 15.01.2014 ridicate de la Melnic Vladimir, anexate la materialele cauzei penale prin ordonanța din 11.02.2015 (f.d. 24);

- Conținutul procesului-verbal de confruntare din data de 17 martie 2015, potrivit căruia s-a petrecut confruntarea între partea vătămată Melnic Vladimir Ivan și bănuitul Hristian-Lapteva Anna, în cadrul căreia părțile și-au menținut declarațiile (f.d.51-52 Vol.I).

- Conținutul procesului-verbal de confruntare din data de 17 martie 2015, potrivit căruia s-a petrecut confruntarea între partea vătămată Borodachi Ludmila și bănuitul Hristian-Lapteva Anna, în cadrul căreia părțile și-au menținut declarațiile (f.d. 118-119, Vol. I).

- Conținutul procesului-verbal de confruntare din data de 17 martie 2015, potrivit căruia s-a petrecut confruntarea între partea vătămată Borodachi Tatiana și bănuitul Hristian-Lapteva Anna, în cadrul căreia părțile și-au menținut declarațiile (f.d. 120-121, Vol.I).

- Conținutul procesului-verbal de ridicare din data de 17 martie 2015, potrivit căruia de la Lebeda Mihail a fost ridicată recipisă din 11.02.2014, recipisă din 23.08.2014 (f.d. 144, Vol. I).

- Conținutul Documentului, recipisă din 11.02.2014, recipisă din 23.08.2014 ridicate de la Lebeda Mihail, anexate la materialele cauzei penale prin ordonanța din 18.03.2015 (f.d. 147, Vol. I).

- Conținutul procesului-verbal de confruntare din data de 26 martie 2015, potrivit căruia s-a petrecut confruntarea între partea vătămată Lebeda Mihail și bănuitul Hristian-Lapteva Anna, în cadrul căreia părțile și-au menținut declarațiile (f.d. 151-152, Vol.I).

Instanța de apel analizând declarațiile inculpatei și a părților vătămate audiate în cadrul instanței de fond și în ședința instanței de apel, consideră că acestea sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului, care coroborează cu probele materiale scrise cercetate în ședința de judecată.

Totodată, inculpata Hristian-Lapteva Anna în ședința instanței de fond a recunoscut integral vinovăția în cele incriminate, astfel încât culpabilitatea acesteia în comiterea infracțiunii este dovedită în afara oricăror dubii.

Instanța de apel a notat că, la caz soluția instanței de fond, cu referință la vinovăția inculpatei Hristian-Lapteva Anna, este pe deplin justificată, or, verificând

din oficiu la acest capitol sentința pronunțată, instanța de apel consideră că vina inculpatei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, este dovedită integral prin probele administrate și cercetate conform art. 101 Cod procedură penală.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe administrate la faza de urmărire penală, acceptate de inculpată, și admise de prima instanță, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Urmează a fi respinse ca nefondate argumentele invocate în apelul declarat de către inculpata Hristian-Lapteva Anna precum că nu a avut intenția și nici scopul de a înșela părțile vătămate și că instanța eronat a constatat faptul că inculpata recunoaște vinovăția sa și greșit le-a încadrat în conformitate cu prevederile art. 190 Cod penal, deoarece la adoptarea sentinței de condamnare instanța de fond a reținut faptul că, inculpata Hristian-Lapteva Anna și-a recunoscut vina integral, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, cauza fiind examinată în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, se căiește sincer de cele comise.

Astfel, prin această declarație a inculpatei, care reprezintă un act substanțial, de fond, prima instanță, dar și instanța de apel, a conchis asupra caracterului ferm a manifestării de voință asupra recunoașterii faptelor reținute prin rechizitoriu, în baza probelor administrate în cursul urmăririi penale, însușirii acestor probe, precum și renunțarea la administrarea altor probe.

Mai mult, se menționează și faptul că din momentul pronunțării încheierii privind acceptarea examinării cauzei în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod procedură penală, inculpata și apărătorul nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate.

Analizând sentința atacată, Colegiul penal menționează, că pedeapsa aplicată acesteia nu a fost corect individualizată, nu s-a ținut cont în totalitate de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală cauza fiind examinată în procedura simplificată inculpata beneficiind de reducerea pedepsei, nu au fost luate în vedere întocmai toate criteriile de individualizare prevăzute de art. 75 Cod penal, cât și faptul că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și altor persoane, potrivit art. 79 Cod penal „în cazul condamnării persoanelor adulte pentru comiterea infracțiunilor deosebit de grave, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală, dar constituind cel puțin două treimi din minimul pedepsei prevăzute de prezentul cod pentru infracțiunea săvârșită”.

Din materialele dosarului rezultă că în cauză au fost administrate toate probele necesare aflării adevărului, probe care au fost apreciate de instanța de fond, însă instanța i-a stabilit nejustificat pedeapsa principală cu închisoarea prea aspră inculpatei Hristian-Lapteva Anna, fără a ține cont pe deplin de toate circumstanțele concrete ale cauzei.

Instanța de apel a considerat că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de fond n-a ținut pe deplin cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75 - 79 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, că este cu antecedente penale stinse, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, cât de faptul, că inculpata Hristian-Lapteva Anna a recunoscut faptele comise, și-a conștientizat pe deplin vina, la nivelul de înțelegere a

situației în care s-a pomenit, se căiește, a contribuit activ la descoperirea infracțiunilor comise prin descrierea concretă a faptelor comise de dânsa și prin urmare în privința inculpatei poate fi minimalizat termenul de pedeapsă pentru fapta prejudiciabilă comisă, sub limita minimă prevăzută de legea penală, potrivit art. 79 Cod penal.

Prin urmare scopul educativ și preventiv al pedepsei poate fi atins prin minimalizarea termenului de pedeapsă aplicat sub limita minimă prevăzută de legea penală, la caz limita minimă fiind de 5 ani și 4 luni și prin urmare, constatându-se circumstanțele excepționale potrivit art. 79 Cod penal - vârsta înaintată (fiind pensionară), la întreținere un copil major care suferă de o boală incurabilă, prima instanță constatând temeinicia aplicării prevederilor art. 79 Cod penal, urma a reduce pedeapsa sub limita minimă, fapt ce urmează a fi corectat.

Cu referire la cerințele apelurilor declarate de către avocatul Pavel Savițchi în numele părților vătămate Melnic Vladimir și Lebeda Mihail acțiunea civilă urmează a fi admisă și în același timp, instanța de apel constată că părțile vătămate sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatei, însă hotărârea instanței de apel este criticată în partea ce ține de dispoziția instanței de fond cu privire la respingerea acțiunii civile.

Cu privire la motivele invocate în apelurile părților vătămate, ce vizează soluționarea acțiunii civile, în partea cuantumului prejudiciului moral produs prin infracțiune precum și, cele ce vizează prejudiciul material produs prin infracțiune, instanța de apel le apreciază ca fiind întemeiate.

Instanța de apel consideră întemeiată acțiunea civilă a părților vătămate Melnic Vladimir și Lebeda Mihail în partea încasării prejudiciului material și moral din următoarele motive:

Legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

Instanța de apel a reținut că potrivit prevederilor Codului civil cel care acționează față e altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimțământul persoanei vătămate și dacă fapta autorului nu vine în contradicție cu normele de etică și morală. De asemenea, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Instanța de apel subliniază că instanțele judecătorești, la determinarea mărimum compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi:

- importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională etc);
- nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor, pierderea sau limitarea capacității de muncă etc);
- felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

Instanța de apel menționează că, în ședința de judecată s-a dovedit cu certitudine că, inculpata Hristian-Lapteva Anna se face vinovată pentru comiterea infracțiunii incriminate, prin care a prejudiciat părțile vătămate.

Argumentele apărătorului părților vătămate privind acțiunea civilă, în partea încasării prejudiciului moral instanța de apel a considerat neîntemeiate, ținând cont de rolul acesteia în comiterea infracțiunii, personalitatea inculpatei și atitudinea acestora față de cele comise, de suferințele părții vătămate.

Se menționează că modalitățile de exprimare a prejudiciului moral constituie efectele concrete (consecințele) pe care dauna le produce asupra victimei. De la bun început merită de menționat faptul că jurisprudența CtEDO nu relevă o enumerare exhaustivă a modalităților de exprimare a prejudiciului moral. În pofida faptului că unele dintre acestea sunt menționate mai frecvent în hotărârile CtEDO, modalități de exprimare a prejudiciului moral, după cum rezultă din jurisprudența CtEDO, sunt: - durerea, suferința și răniile fizice și psihice; - sentimentul de anxietate, stres și neliniște; - sentimentul de neputință; - sentimentul de frustrare, nedreptate și umilință; - starea de frică și incertitudine de lungă durată; - perturbarea vieții. Durerea, suferința și răniile fizice și psihice survin atunci când victimei i-a fost cauzată o traumă de ordin fiziologic sau psihologic.

Sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții și neputință se onstată atunci când victima, aflându-se într-o stare permanentă de frică, disconfort și etrăire, nu poate savura modul obișnuit de trai, simțindu-se, totodată, și incapabilă de a e bucura în modul cuvenit de garanțiile prescrise de lege. În acest sens, în cauza *hammerfeld versus Germania*, CtEDO a acordat reparații în valoare de 20000 euro pentru prejudiciul moral rezultat din discriminare la asigurarea dreptului victimei la viața privată, garantat de art. 8 din Convenție.

Se pare că CtEDO prezumă că violarea CtEDO cauzează inevitabil anumite uferințe psihice (*Guja versus Republica Moldova*), iar părțile pot convinge CtEDO să orde alte compensații, iar mărimea prejudiciului moral acordat depinde de seriozitatea iolării CoEDO și efectul acestei violări asupra reclamantului, dar și de alte ircumstanțe.

CtEDO cere ca compensațiile cu titlu de prejudiciu moral acordate la nivel național pentru violarea CoEDO să fie comparabile cu cele acordate de CtEDO în cauze comparabile (*Ciorap nr. 2 versus Republica Moldova*).

Aplicând principiile jurisprudenței CtEDO în prezenta cauză, instanța urmează să rețină că, inculpații au atentat la dreptul de proprietate asupra bunurilor mobile acțiune ce s-a soldat cu cauzare de daune în proporții considerabile.

Mai mult ca atât, CtEDO, a constatat că repararea insuficientă a prejudiciului moral, menține statutul de victimă a violării Convenției, respectiv repararea prejudiciului moral urmează a fi admis integral.

Colegiul penal reține că instanța a acordat deplină eficiență prevederilor art. 219 alin.(4), 220 alin.(3) Cod de procedură penală și ale Codului civil, conform căror mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină în funcție de caracterul și

gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, statutul social al persoanei vătămate și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Astfel, luând în considerare caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate părților vătămate, circumstanțele în care au fost cauzate aceste prejudicii, gradul de vinovăție al inculpatei, cuantumul prejudiciului moral a câte 3 000 (trei mii) lei care se va încasa, în mod solidar, de la inculpată în beneficiul părților vătămate Melnic Vladimir și Lebeda Mihail este unul vădit suficient, adecvat și proporțional împrejurărilor în care au fost săvârșite faptele infracționale și gravitatea consecințelor survenite, inclusiv cele reproduse în sentința instanței de fond.

Totodată, instanța de apel a conchis că instanța de fond a făcut o greșită soluționarea a acțiunii civile cât privește încasarea prejudiciului material și suma prejudiciului material cauzată părților vătămate de a fi restituită de inculpată, în mod solidar.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a conchis că această sumă urmează a fi încasată în mod solidar din contul inculpatei Hristian-Lapteva Anna în beneficiul părților vătămate Melnic Vladimir și Lebeda Mihail, or ultimilor li s-a cauzat în prejudiciu material în urma acțiunilor infracționale ale inculpatei.

Generalizând aspectele invocate, instanța de apel a ajuns la concluzia despre necesitatea de a admite în parte apelul inculpatei Hristian-Lapteva Anna și apelurile avocatului în numele părților vătămate Melnic Vladimir și Lebeda Mihail, casează parțial sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14.02.2019, privind-o pe Hristian-Lapteva Anna, doar în partea stabilirii pedepsei și acțiunii civile în privința părților vătămate Melnic Vladimir și Lebeda Mihail și pronunță în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpata Hristian-Lapteva Anna, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 8) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa. Recurenta invocă că, procurorul nu a indicat nici o referire și anume care a fost modalitatea de comitere și care în general au fost acțiunile incriminare ce intră în latura subiectivă și obiectivă a infracțiunii, indicându-se doar formal și cu titlu de concluzie prin înșelăciune și abuz de încredere. Rechizitoriul se limitează la o expunere succesivă a probelor fără a se indica care probe dovedesc comiterea infracțiunii. Procedura în instanțele de fond au fost viciate fapt ce echivalează cu încălcarea prevederilor legale referitor la sesizarea instanței și în corespundere cu art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală. Lipsește latura subiectivă, ori, inculpata a făcut contract de împrumut, lăsând copia buletinului de identitate.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar și ținând cont de opinia expusă în referință de către procuror, Colegiul penal lărgit constată că, recursul ordinar declarat de către inculpata Hristian-Lapteva Anna urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Colegiul penal lărgit constată că, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel și anume, decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuia să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Astfel, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, inculpata a fost pus sub învinuire și ulterior condamnată de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, și anume, conform indicilor: *inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune deosebit de mari.*

Totodată, analizând materialele cauzei Colegiul penal lărgit conchide că, inculpata a comis faptele imputate în perioada 2014-2015, iar la data respectivă, acțiunile infracționale întreprinse de către aceasta cădeau sub incidența dispoziției art. 190 Cod penal de până la modificarea acesteia prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, intrată în vigoare la 17 august 2018.

Așadar, Colegiul penal lărgit susține că, în vederea stabilirii dacă urmează a fi aplicate prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal în vigoare la momentul comiterii faptei sau cele în vigoare la moment trebuie comparate prevederile din legea mai nouă (Legea nr. 179 din 26 iulie 2018) cu prevederile legii existente la momentul comiterii faptei și de a identifica dacă legea nouă se încadrează în condițiile prevederilor art. 8 și 10 Cod penal, care clar stabilesc efectul retroactiv al legii penale, totodată caracterul penal al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În urma celor menționate, Colegiul penal lărgit susține că, deciziile instanțelor ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

În același context, Colegiul penal stabilește că, atât instanța de fond, cât și cea de apel au examinat cauza penală în ordinea procedurii simplificate, fără a ține cont că, în urma conexării cauzelor în privința inculpatei a fost reținut o altă încadrare

juridică în privința acțiunilor comise de către inculpată, ceia ce contravine condițiilor privind examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale (vezi încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 mai 2016).

De asemenea, Colegiul penal lărgit indică că, potrivit cererii inculpatei înaintată la 26 februarie 2018, acesta și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, încadrarea de până la modificare a învinuirii, și conform art. 364¹ Cod de procedură penală, a solicitat judecarea cauzei în procedură simplificată, mai mult instanța de fond i-a acceptat cererea, ulterior judecătorul până la adoptarea soluției privind admiterea/respingerea cererii inculpatului, a fost sub obligația de a verifica dacă fapta imputată inculpatei just a fost încadrată în conformitate cu infracțiunea imputată.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, atunci când în cadrul examinării cauzei conform procedurii simplificate după audierea inculpatului și/sau în timpul dezbaterilor au apărut circumstanțe care exclud aplicarea dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de judecată, deliberând în conformitate cu prevederile art. 383 Cod de procedură penală, prin o nouă încheiere motivată, va relua judecarea cauzei și va judeca cauza în procedura generală.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit subliniază că, inculpata în judecarea cauzei în ordine de apel solicită achitarea sa de sub învinuirea înaintată din motiv că în acțiunile sale lipsesc elementele constitutive a infracțiunii de escrocherie, or, în acest caz nu sunt aplicabile dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece inculpata nu recunoaște în totalitate situația de fapt descrisă în rechizitoriu (vezi hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16.12.2013).

Colegiul penal subliniază că, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod procedură penală, procedura simplificată a judecării cauzelor penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală reprezintă de fapt o procedură abreviată ce are la bază o pledoarie de vinovăție și poate fi aplicată dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de articolul nominalizat.

În consecință, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și nemotivată, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „(...) rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.”(cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011).

Mai mult, sub aspectul nemotivării deciziei pronunțate, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, instanța de apel nu dă un răspuns clar părții apărării sub aspectul naturii relațiilor apărute între inculpată și părțile vătămate, care consideră că acestea nu au trecut în latura penală, fiind de natură civilă.

Situația descrisă mai sus, nu poate fi corectată în instanța de recurs, deoarece instanța de apel nu a soluționat fondul cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a concluziona asupra corectitudinii aprecierii probelor și încadrării juridice a acțiunilor inculpatei de către instanță, or conform art. 419 Cod de

procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

De asemenea, instanța de recurs ordinar nu poate menține sentința emisă de către prima instanță, or, aceasta la fel ca și instanța de apel a comis erorile de drept și de fapt indicate în prezenta deciziei.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, totodată să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunilor imputate, ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

Rezumând cele menționate, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

7. În conformitate cu prevederile art. 431, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpata *Hristian-Lapteva Anna XXX*, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019, în propria cauză penală și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Pronunțată integral la *03 septembrie 2020*.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Nicolae Craiu